

Joel R. Beeke

ÎNCHINAREA ÎN FAMILIE

Magna Gratia

ÎNCHINAREA ÎN FAMILIE

JOEL R. BEEKE

© 2017 Asociația MAGNA GRATIA.

Toate drepturile rezervate. Nici o parte a acestei publicații nu poate fi reprodusă, stocată sau transmisă în orice formă și prin orice mijloace – electronice, mecanice, prin fotocopiare, microfilmare, înregistrare sau alt fel – cu excepția unor citate scurte în recenzii, fără permisiunea prealabilă a deținătorului drepturilor de autor.

Publicat în original sub titlul *Family Worship*, de Joel R. Beeke, ediția 2010, la editura Reformation Heritage Books, 2919 Leonard St., NE Grand Rapids, MI 49525, SUA.

Traducerea: Asociația MAGNA GRATIA.

Asociația MAGNA GRATIA nu susține în mod necesar toate punctele de vedere ale autorilor pe care îi traduce și/sau publică.

Dacă nu este precizat altfel în text, citatele biblice sunt preluate din Biblia Cornilescu, ediția revizuită. Drepturi de autor British and Foreign Bible Society (BFBS) și Societatea Biblică Interconfesională din România (SBIR) 1924, 2016. Folosit cu permisiune.

Traducerea, design copertă și interior și tehnoredactare: Asociația MAGNA GRATIA.

RESPECTAȚI DREPTURILE DE AUTOR!

Este interzis în mod expres:

imprimarea a mai mult de 3 ex. pentru uz personal, a mai mult de 10 ex. din maxim 5 publicații diferite pentru prieteni și rude;

imprimarea profesională (la tipografie, indiferent dacă produsul este comercializat sau nu);

stocarea fișierelor oricărei cărți pe bloguri, pagini de internet, portaluri sau transmiterea pe cale electronică, altfel decât a link-urilor către website-ul MAGNA GRATIA.

copierea și republicarea a peste 250 de semne/publicație pe alte portaluri, pagini de internet, bloguri, în publicații tipărite sau în predici, prezentări, conferințe etc.

Politica de copyright completă este disponibilă la adresa de internet: <http://www.magnagratia.org/copyright.html>

Asociația MAGNA GRATIA

Str. Liliacului nr.26,

Dascălu-Ifov 077075

Email: contact@magnagratia.org

Internet: www.magnagratia.org

ÎNCHINAREA ÎN FAMILIE

Joel R. Beeke

Cu mulțumiri către

Lydia Ruth Beeke

frumoasa și blânda mea fiică,
cea cu inimă gîngășă înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor;
artista mea, corectorul meu strălucit,
și cântăreața solo care mă întrece;
felicitări pentru că ai ajuns la anii adolescenței!

Fie ca Dumnezeu să te binecuvânteze într-o zi
cu un cămin temător de El, care să înflorească
în ce privește închinarea în familie.

Soli Deo Gloria!

Cuprins

1. FUNDAMENTELE TEOLOGICE ALE ÎNCHINĂRII ÎN FAMILIE	7
2. ÎNDATORIREA ÎNCHINĂRII ÎN FAMILIE.....	15
3. CUM SĂ PRACTICĂM ÎNCHINAREA ÎN FAMILIE	25
4. OBIECȚII LA ADRESA ÎNCHINĂRII ÎN FAMILIE.....	45
5. MOTIVAȚII PENTRU ÎNCHINAREA ÎN FAMILIE.....	51
ANEXA 1. GHIDUL PENTRU ÎNCHINAREA ÎN FAMILIE	59
ANEXA 2. JOHN PATON LA PLECAREA DIN CASA PĂRINTEASCĂ.....	72

CAPITOLUL 1.

FUNDAMENTELE TEOLOGICE ALE ÎNCHINĂRII ÎN FAMILIE

Orice biserică își dorește să crească. În mod surprinzător, totuși, sunt puține bisericile care caută să promoveze creșterea bisericii din interior prin a sublinia nevoia credincioșilor de a-și crește copiii în adevărul legământului. Foarte puțini sunt cei care se luptă cu întrebarea de ce mulți adolescenți devin membri nominali ai bisericilor, având doar o credință la nivel de noțiune sau de ce alții abandonează adevărul evanghelic pentru învățături și moduri nebiblice de închinare.

Eu cred că un motiv major pentru acest eșec constă în lipsa atenției față de închinarea în familie. În multe biserici și case, închinarea în familie este un lucru opțional, sau cel mult un exercițiu superficial, ca o porție scurtă de har înaintea mesei. Drept consecință, mulți copii cresc fără vreo experiență sau impresie cu privire la credința și închinarea creștină ca fiind realități zilnice. Atunci când părinții mei au sărbătorit a 50-a

lor aniversare a căsătoriei, noi toți cei 5 copii ai lor ne-am decis să exprimăm mulțumirile noastre pentru tata și mama în mod expres pentru un lucru anume, și am făcut aceasta fără a ne consulta între noi.

În mod remarcabil, toți 5 am mulțumit mamei noastre pentru rugăciunile ei și toți 5 am mulțumit tatălui nostru pentru felul cum conducea închinarea în familie de Duminică seara. Fratele meu a spus: „Tată, cea mai veche amintire pe care o am despre tine este imaginea lacrimilor care ți se scurgeau pe obraji în serile de Duminică pe când ne învățai din *Călătoria Creștinului* felul cum Duhul Sfânt conduce credincioșii. Când aveam 3 ani, Dumnezeu S-a folosit de tine în cadrul închinării în familie ca să mă convingă de faptul că acest creștinism este real. Indiferent cât de mult m-am abătut de pe cale în anii de mai târziu, niciodată n-am putut pune la îndoială realitatea creștinismului, și vreau să îți mulțumesc pentru asta”.

Cum am putea vedea noi trezirea printre copiii noștri? Să ne amintim că Dumnezeu adesea folosește restaurarea închinării în familie ca instrument în aducerea trezirii în biserică. De exemplu, legământul adunării puritane din Dorchester, Massachusetts, în 1677, includea următorul angajament: „ne angajăm să reformăm familiile noastre, implicându-ne într-o grijă conștiințioasă să punem înaintea noastră și să împlinim continuu închinarea la Dumnezeu în cadrul familiilor noastre

și să umblăm în căminele noastre cu inimi curate într-o împlinire credincioasă a tuturor îndatoririlor de familie, în a ne educa, instrui și a pretinde copiilor și membrilor familiilor noastre să meargă pe căile Domnului”¹.

După cum merge familia, așa merge și biserica, și așa merge și țara. Închinarea în familie este unul din factorii cei mai decisivi pentru felul cum familiile noastre viețuiesc.

Desigur, închinarea în familie nu este singurul factor. Ea nu este un substitut pentru alte îndatoriri părintești. Închinarea în familie lipsită de exemplul părintesc este zadarnică. Învățătura dată spontan în diverse clipe dintr-o zi obișnuită este crucială, dar momentele prestabilite de închinare în familie sunt de asemenea importante. Închinarea în familie este fundamentul pentru creșterea biblică a copiilor.

În această carte, vom analiza închinarea în familie în cadrul a 5 capitole: (1) fundamentele teologice, (2) îndatorirea; (3) modalitatea de desfășurare; (4) obiectiile; și (5) motivațiile ei.

Fundamentele teologice ale închinării în familie sunt înrădăcinate în chiar Ființa lui Dumnezeu. Apostolul Ioan ne

¹ Leland Ryken – *Worldly Saints: The Puritans As They Really Were* (Grand Rapids: Zondervan, 1986), p.80; Davies Horton – *Puritans on family worship*, în *The Worship of the English Puritans* (Glasgow: Dacre Press, 1948), p.278-85; Jerry Marcellino – *Rediscovering the Lost Treasure of Family Worship* (Laurel, Miss.: Audubon Press, 1996), p.1-3.

spune că dragostea lui Dumnezeu este inseparabilă de viața Lui în Sfânta Treime. Dragostea lui Dumnezeu se revarsă în exterior. Ea împarte starea ei binecuvântată de la o Persoană a Trinității la Celelalte. Dumnezeu nu a fost niciodată o Persoană individuală, solitară, căreia să îi lipsească ceva în El Însuși. Plinătatea de lumină și dragoste este împărtășită veșnic între Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt.

Dar mărețul Dumnezeu Triunic nu S-a modelat pe Sine după familiile noastre, ci dimpotrivă, El a modelat conceptul familiei de pe pământ plecând de la Sine. Viața noastră de familie reflectă slab astăzi viața Sfintei Treimi. Iată de ce Pavel vorbește despre „Tatăl Domnului nostru Isus Hristos, din care își trage numele orice familie, în ceruri și pe pământ” (Efes. 3:14-15). Dragostea dintre Persoanele Sfintei Treimi a fost atât de mare din veșnicie, încât Tatăl a hotărât să creeze o lume de oameni care, deși limitați, să aibă personalitățile care să reflecte pe Fiul. Fiind făcuți asemenea Fiului, oamenii pot apoi să fie părtași sfințeniei și bucuriei binecuvântate care decurg din viața de familie a Trinității.

Dumnezeu a creat pe Adam după chipul Său, apoi pe Eva din Adam. Din ei apoi a venit întreaga familie de oameni, astfel ca omul să aibă o relație de comuniune în legământ cu Dumnezeu. Ca o familie de două persoane, primii noștri părinți s-au

închinat cu reverență lui Dumnezeu pe când El pășea împreună cu ei în grădina Edenului (Gen.3:8).

Cu toate acestea, Adam n-a ascultat de Dumnezeu, schimbând astfel bucuria închinării și a comuniunii cu Dumnezeu în frică, groază, vinovăție și înstrăinare. Ca reprezentant al nostru, Adam a rupt relația între familia lui Dumnezeu și familia de oameni. Dar scopul lui Dumnezeu nu putea fi zădărnicit. În timp ce ei stăteau înaintea Lui acolo în Paradis, Dumnezeu le-a pus înainte un nou legământ, legământul harului, și i-a spus lui Adam și Evei despre Fiul Lui, care, ca Sămânță din femeie, va frânge puterea lui satan asupra lor și le va asigura binecuvântările acestui legământ al harului (Gen. 3:15). Prin ascultarea lui Hristos de Lege și sacrificiul Lui pentru păcat, Dumnezeu a deschis calea mântuirii păcătoșilor satisfăcând în Fiul dreptatea Lui perfectă. Mielul avea să fie jertfit pe Golgota pentru a ridica păcatul lumii, astfel ca păcătoșii sărmani ca noi să poată fi readuși la adevărata noastră menire: să glorificăm, să ne închinăm și să avem comuniune cu Dumnezeul Triunic. După cum spune în 1Ioan 1:3: „părtașia noastră este cu Tatăl și cu Fiul Său, Isus Hristos”.

Dumnezeu Se relaționează la rasa umană prin legământ și conducere, sau reprezentare. În viața de zi cu zi, părinții reprezintă pe copii, un tată reprezintă pe soția și copiii lui, slujitorii

bisericii reprezintă pe membrii acesteia, iar guvernatorii reprezintă pe cetățeni. În viața spirituală, fiecare persoană este reprezentată fie de primul, fie de ultimul Adam (a se vedea Romani 5 și 1 Corinteni 15). Acest principiu al reprezentării se observă peste tot în Scriptură. De exemplu, citim despre linia genealogică sfântă a lui Set și despre Noe și Iov oferind jertfe pentru copiii lor (Gen. 8:20-21; Iov 1:5). Dumnezeu a organizat rasa umană în familii și triburi, și S-a relaționat de departe la ei prin intermediul conducerii reprezentative a tatălui. După cum Dumnezeu a spus lui Avraam: „toate familiile pământului vor fi binecuvântate în tine” (Gen. 12:3).

Și în perioada mozaică a continuat principiul acesta al tatălui care reprezintă familia în închinare și comuniune cu Dumnezeu. Cartea Numeri se focalizează în mod particular pe felul cum Dumnezeu tratează cu poporul prin intermediul familiilor și a capilor acestora. Tatăl trebuia să își conducă familia în închinarea de Paști și să învețe pe copiii lui semnificația acestuia.

Rolul de lider în închinare al tatălui a continuat de-a lungul monarhiei în Israel și în zilele profeților din Vechiul Testament. De exemplu Zaharia a profetizat că într-o vreme viitoare, când Duhul Sfânt avea să se coboare, oamenii vor experimenta pe El ca un Duh al harului și al rugăciunii, care îi va influența pe oameni, familie cu familie, la o plângere amară și din inimă

a păcatelor. Sunt enumerate în mod specific familiile după copii și tații acestora, casa lui David, a lui Levi și a lui Șimei (Zah. 12:10-14).

Relația între închinare și viața de familie a continuat și în timpul Noului Testament. Petru a reafirmat promisiunea făcută lui Avraam, ca tată al celor credincioși (Rom. 4:11), când a spus că evreilor de la predica din Ziua Cincizecimii că „făgăduința aceasta este pentru voi, pentru copiii voștri, și pentru toți cei ce sunt departe acum” (Fapte 2:39). Iar Pavel ne vorbește în 1 Corinteni 7:14 despre credința unui părinte care consacra starea de făgăduință a sfințeniei, privilegiilor și responsabilității pentru copiii acelui părinte.

Biserica Noului Testament, care a inclus copiii și părinții lor ca membri ai trupului (Efes. 6:1-4), ca și experiența credincioșilor individuali precum Timotei (2Tim. 1:5, 3:15), afirmă importanța credinței și a închinării în cadrul familiei.

Douglas Kelly concluziona astfel: „Religia în familie, care depinde mult de capul de familie care trebuie să și-o conducă zilnic înaintea lui Dumnezeu în închinare, este una din cele mai puternice structuri pentru menținerea legământului pe care Dumnezeu le-a dat pentru extinderea răscumpărării din

generație în generație, astfel încât mulțimi nenumărate de oameni să fie aduse în comuniune cu El și în închinare la adresa” Dumnezeului cel viu, înaintea lui Isus Hristos².

² „Family Worship: Biblical, Reformed, and Viable for Today”, în *Worship in the Presence of God*, ed. Frank J. Smith și David C. Lachman (Greenville, S.C.: Greenville Seminary Press, 1992), p. 110. Cea mai mare parte din acest prim capitol reprezintă o versiune prescurtată a sumarului excelent al lui Douglas Kelly.

CAPITOLUL 2.

ÎNDATORIREA ÎNCHINĂRII ÎN FAMILIE

Având în vedere importanța închinării în familie ca o forță puternică pentru câștigarea a milioane de oameni la adevărul Evangheliei de-a lungul veacurilor, nu trebuie să fim surprinși că Dumnezeu cere capilor familiilor să facă tot ceea ce pot pentru a-și conduce familiile în închinarea față de Dumnezeu cel viu. Iosua 24:14-15 spune: „Acum, temeți-vă de Domnul, și slujiți-i cu scumpătate și credincioșie. Depărtați dumnezeii cărora le-au slujit părinții voștri dincolo de Râu și în Egipt, și slujiți Domnului. Și dacă nu găsiți cu cale să slujiți Domnului, alegeți astăzi cui vreți să slujiți: sau dumnezeilor cărora le slujeau părinții voștri dincolo de Râu, sau dumnezeilor Amoriților în a căror țară locuiți. Cât despre mine, eu și casa mea vom sluji Domnului”.

Observați trei lucruri în acest pasaj: în primul rând, Iosua nu a făcut închinarea sau slujirea Dumnezeului cel viu opțională. În versetul 14, el tocmai a poruncit Israelului să se teamă de Domnul. În versetul 15, el atrage atenția că Domnul dorește să I se aducă închinare și să fie slujit în mod voluntar și deliberat în familiile noastre.

În al doilea rând, în versetul 15, Iosua încurajează slujirea lui Dumnezeu în familii prin propriul exemplu. Versetul 1 arată clar că el se adresa capilor de familie. Versetul 15 declară că Iosua avea să facă ceea ce el dorea ca fiecare familie din Israel să facă, și anume să „slujească Domnului”. Iosua a instituit o astfel de decizie pentru propria lui familie și el vorbește în numele tuturor celor din familia lui: „cât despre mine, eu și casa mea vom sluji Domnului”. Sunt mai mulți factori care întăresc această hotărâre decisivă:

- Atunci când Iosua a făcut această declarație, el era în vârstă de peste 100 de ani. Pentru un om la o astfel de vârstă, zelul lui este admirabil.
- Iosua știa că în curând controlul său direct asupra propriei familii avea să se sfârșească în curând. Dumnezeu îi spusese că urma să moară în curând. Cu toate acestea, Iosua era confident că influența lui va continua în familia sa și că urmașii lui nu vor abandona închinarea după moartea lui.

- Iosua știa că idolatria avea să rămână în mari proporții în Israel. El tocmai le spusese oamenilor să lepede închinarea la dumnezeii falși (v.14). Știa că familia lui avea să înoate împotriva curentului, continuând să slujească Domnului, și totuși el declara accentuat că familia lui se va comporta diferit.
- Istoria arată că influența lui Iosua a fost atât de puternică încât majoritatea poporului a urmat exemplul lui cel puțin pentru o generație. Iosua 24:31 spune: „Israel a slujit Domnului în tot timpul vieții lui Iosua, și în tot timpul vieții bătrânilor care au trăit după Iosua [adică următoarea generație] și care cunoșteau tot ce făcuse Domnul pentru Israel”. Ce încurajare este pentru părinții temători de Dumnezeu să știe că închinarea pe care ei o încep în casele lor pot dura generații după ei!

În al treilea rând, cuvântul *a sluji* din versetul 15 este unul cuprinzător. El este tradus ca *a se închina* în multe locuri din Scriptură. Cuvântul în original nu se referă doar la slujirea lui Dumnezeu în orice sferă a vieților noastre, ci și la *acte speciale de închinare*. Aceia care interpretează cuvintele lui Iosua în termeni vagi, ambigui, ratează această învățătură importantă. Iosua avea mai multe lucruri în minte, inclusiv ascultarea de toate legile ceremoniale implicând jertfe animale și arătând

către Mesia care avea să vină, al Căruia sacrificiu de sânge va fi eficient pentru păcătoși, odată pentru totdeauna³.

În mod sigur, orice soț, tată și pastor cu teamă de Dumnezeu trebuie să spună ca și Iosua: „Cât despre mine, eu și casa mea vom sluji Domnului. Vom căuta pe Domnul, ne vom închina Lui, și Îi vom adresa rugăciuni ca familiei. Vom citi Cuvântul Lui, ne vom umple de sfaturile Lui și ne vom întări în învățăturile Lui în familiile noastre”. Orice tată reprezentativ trebuie să conștientizeze că, după cum Kelly scria, „Principiul reprezentativității inerent legământului lui Dumnezeu cu rasa umană indică faptul că acela care este capul fiecărei familii este chemat să reprezinte familia lui înaintea lui Dumnezeu în închinare divină și că atmosfera spirituală și binele personal pe termen lung al familiei vor fi influențate într-o mare măsură de fidelitatea – sau eșecul – capului de familie în acest domeniu”⁴.

Conform Scripturii, Dumnezeu trebuie să fie slujit în acte speciale de închinare în familiile noastre de azi în următoarele 3 modalități:

³ James Hufstetler – *Family Worship: Practical Directives for Heads of Families*, (Grand Rapids: Truth for Eternity Ministries, 1995), p.4-7

⁴ *Worship in the presence of God*, p.112

(1) *Învățătură zilnică din Cuvântul lui Dumnezeu.* Dumnezeu trebuie să fie cinstit prin citirea și învățarea zilnică a Cuvântului Lui. Prin intermediul întrebărilor și răspunsurilor, precum și a instruirii din Cuvânt, părinții și copiii sunt chemați să interacționeze unii cu alții în ceea ce privește adevărul sacru, după cum scrie în Deuteronom 6:6-7: „Și poruncile acestea, pe care ți le dau astăzi, să le ai în inima ta. Să le întipărești în mintea copiilor tăi, și să vorbești de ele când vei fi acasă, când vei pleca în călătorie, când te vei culca și când te vei scula” (cf. Deut. 11:18-19).

Activitățile poruncite în acest pasaj sunt activități *zilnice* care sunt legate de mersul la culcare, de trezirea de dimineață, de șederea în casă și de plecarea în călătorie. Într-un cămin ordonat, aceste activități sunt realizate în perioade specifice ale zilei. Aceste perioade oferă oportunități pentru momente zilnice de instruire în Cuvânt în mod regulat și consecvent. Moise nu sugera ca acestea să conștie într-o discuție scurtă, ci despre o conversație și o instruire sârguincioasă care să curgă din inima zeloasă a părintelui. Moise spune că cuvintele lui Dumnezeu trebuie să se afle în *inima* tatălui. Tații trebuie să învețe pe copiii lor aceste cuvinte cu *sârguință*⁵.

⁵ În traducerea din limba engleză, expresia „să le întipărești în mintea copiilor” conține termenul *diligently*, care are sensul de sârguință.

Un pasaj asemănător din Noul Testament se găsește în Efeseni 6:4: „Și voi, părinților [în original „taților” – n.trad.], nu în-tărâtați la mânie pe copiii voștri, ci creșteți-i, în musturarea și învățătura Domnului”. Atunci când tații nu pot să se achite de această îndatorire personal, ei trebuie să își încurajeze soțiile să facă acest lucru. De exemplu, Timotei a beneficiat foarte mult de învățătura zilnică dată de mama și bunica lui care erau femei temătoare de Dumnezeu.

(2) *Rugăciune zilnică înaintea tronului lui Dumnezeu.* Ieremia 10:25 spune: „Varsă-Ți urgia peste neamurile care nu Te cunosc, și peste popoarele [în original „familiile” – n.trad.] care nu cheamă Numele Tău!” Chiar dacă este adevărat că în contextul versetului din Ieremia 10:25, cuvântul *familii* face referire mai degrabă la grupuri de oameni, acest cuvânt se aplică și familiilor individuale. Putem argumenta că aceasta se aplică de la grupurile mai mari la cele mai mici. Dacă mânia lui Dumnezeu cade asupra grupurilor de familii care neglijează rugăciunea comună, cu cât mai mult atunci va cădea mânia Lui asupra familiilor individuale care refuză să cheme Numele Lui! Toate familiile trebuie să cheme Numele lui Dumnezeu, altfel ele se expun de la sine indignării lui Dumnezeu.

Familiile trebuie să se roage zilnic, cu excepția situațiilor când sunt împiedicate să facă acest lucru în mod providențial. Observați Psalmul 128:3: „Nevastă-ta este ca o viță roditoare

înlăuntrul casei tale; copiii tăi stau ca niște lăstari de măslin împrejurul mesei tale”. Familiile mănâncă și beau porția zilnică de hrană în jurul mesei din partea lui Dumnezeu Cel plin de har. Pentru a face acest lucru într-o modalitate creștină, o familie trebuie să urmeze învățătura din 1 Timotei 4:4-5: „Căci orice făptură a lui Dumnezeu este bună: și nimic nu este de lepădat, dacă se ia cu mulțumiri”, căci se ia spre slava lui Dumnezeu (1 Cor. 10:31), iar hrana pe care o mănâncă trebuie pusă deoparte cu acest scop, fiind sfințită prin rugăciune, după cum spune Pavel. La fel ca atunci când ne rugăm pentru mâncare și apă ca să fie sfințite și binecuvântăm hrana pentru trupurile noastre, tot așa trebuie să ne rugăm pentru a primi binecuvântarea Cuvântului lui Dumnezeu de la El spre hrana sufletelor noastre. „Omul nu trăiește numai cu pâine, ci cu orice lucru care iese din gura Domnului trăiește omul” (Deut. 8:3; Mat. 4:4).

Mai mult, nu este adevărat că familiile păcătuiesc în fiecare zi? Nu ar trebui ele deci să se roage zilnic pentru a primi iertarea de acele păcate? Nu le binecuvântează Dumnezeu în multe feluri zilnic? Nu ar trebui ca aceste binecuvântări să fie recunoscute cu mulțumiri aduse zilnic? Nu ar trebui ca familiile să recunoască pe Dumnezeu în toate căile lor, implorându-L ca să le conducă pașii? Nu ar trebui să se abandoneze ele zilnic în grija și protecția Lui? Thomas Brooks spunea: „O familie fără

rugăciune este ca o casă fără acoperiș, deschisă și expusă la toate furtunile cerului”.

(3) *Cântarea zilnică a laudelor la adresa lui Dumnezeu*. Psalmul 118:15 spune: „Strigăte [în original „cântări” – n.trad.] de biruință și de mântuire se înalță în corturile celor neprihăniți: dreapta Domnului câștigă biruința!” Iată o referință clară la cântare. Psalmistul spune că acest sunet *se înalță* (nu că *ar trebui să se înalțe*) în corturile celor neprihăniți. Philip Henry, tatăl cunoscutului Matthew Henry, a fost convins că acest pasaj constituie baza biblică pentru cântarea psalmilor în familie. El a argumentat în favoarea ideii că aceste cântări pline de bucurie vin din corturile individuale ale celor neprihăniți. El implică atât cântarea în familie, cât și cântarea în adunare. Așadar, cântecele de bucurie și mântuire trebuie să se înalțe zilnic din casa fiecărei familii.

Psalmul 66:1-2 vorbește asemănător: „Înălțați lui Dumnezeu strigăte de bucurie, toți locuitorii pământului. Cântați slavă Numelui Său, măriți slava Lui prin laudele voastre”. Iată aici îndatorirea de laudă la adresa lui Dumnezeu în cântare, aceasta fiind dată tuturor zonelor de pe pământ, tuturor națiunilor, tuturor familiilor și tuturor persoanelor. În al doilea rând, cântările noastre trebuie să fie alcătuite din psalmii dați prin inspirația lui Dumnezeu, și care cinstesc slava Numele Lui, expresia din original *zamar* fiind rădăcina cuvântului

„psalm” (*mizmor*), după cum este folosit în alte pasaje cu expresia „cântând psalmi” (Ps. 105:2; cf. Iacov 5:13). În al treilea rând, suntem chemați să Îl lăudăm într-o modalitate adecvată, cu voce tare (2Cron. 20:19), și cu har în inimă (Col. 3:16), făcând astfel lauda Lui glorioasă.

Domnului trebuie să I se aducă închinare zilnică prin cântarea psalmilor. Dumnezeu este astfel glorificat, iar familiile sunt zidite. Întrucât aceste cântece [psalmii – n.trad.] reprezintă Cuvântul lui Dumnezeu, faptul că le cântăm reprezintă în sine o modalitate de învățatură din el, care ne luminează gândirea. Cântarea încurajează devoțiunea întrucât ea încâlzește inima. Harurile Duhului sunt trezite în noi, iar creșterea noastră în har este stimulată. „Cuvântul lui Hristos să locuiască din belșug în voi în toată înțelepciunea. Învățați-vă și sfătuiți-vă unii pe alții cu psalmi, cu cântări de laudă și cu cântări duhovnicești, cântând lui Dumnezeu cu mulțumire în inima voastră” (Col 3:16).

Capi de familie, trebuie să adoptăm închinarea în familie în casele noastre! Dumnezeu poruncește ca noi să ne închinăm Lui nu doar în mod privat, ca indivizi, ci și public, ca membrii ai legământului și comunității acestuia, atât social, împreună cu alți credincioși, dar și ca familii. Domnul Isus merită aceasta, Cuvântul lui Dumnezeu o poruncește, iar conștiința noastră o afirmă ca fiind îndatorirea noastră.

Famiile noastre sunt datorare să se supună lui Dumnezeu. Dumnezeu ne-a pus într-o poziție de autoritate pentru a călăuzi pe copiii noștri pe calea Domnului. Noi suntem pentru copiii noștri mai mult decât prieteni și sfătuitoari; ca dascăli și cârmuitori ai casei, exemplul și conducerea noastră sunt cruciale. Îmbrăcați cu autoritate sfântă, noi datorăm copiilor noștri învățătura din Cuvânt, mijlocirea preoțească și călăuzirea regală (vezi *Catehismul Heidelberg*, Întrebarea 32). Trebuie să ne conducem închinarea în familie studiind Scriptura, rugându-ne și înălțând cântări⁶.

Aceia dintre noi care suntem pastori trebuie să informăm cu dragoste capii de familie din bisericile noastre de faptul că trebuie să poruncească familiilor lor să se închine lui Dumnezeu așa cum Avraam a poruncit. „Căci Eu îl cunosc”, a spus Dumnezeu, „și știu că are să *poruncească* fiilor lui și casei lui după el să țină Calea Domnului, făcând ce este drept și bine, pentru ca astfel Domnul să împlinească față de Avraam ce i-a făgăduit” (Gen. 18:19).

⁶ Oliver Heywood, *Family Worship A Commanded Duty: An Exhortation of Heads of Families*, în *The Banner of Truth*, nr. 5 (Apr. 1957) p.36-40, și *The Family Altar* în *The Works of Oliver Heywood*, (Morgan, Penn.: Soli Deo Gloria, 1999), p.4:294-418

CAPITOLUL 3.

CUM SĂ PRACTICĂM ÎNCHINAREA ÎN FAMILIE

Iată câteva sugestii care vă vor ajuta în a începe închinarea care să onoreze pe Dumnezeu în căminele voastre. Avem încrederea că, făcând astfel, evităm căderea în două extreme: o abordare idealistă care merge dincolo chiar de ceea ce poate împlini până și familia cea mai temătoare de Dumnezeu, și o abordare minimalistă, care abandonează închinarea zilnică în familie din cauză că abordarea ideală este atât de imposibil de atins.

PREGĂTIREA PENTRU ÎNCHINAREA ÎN FAMILIE

Chiar înainte ca închinarea în familie să înceapă, trebuie să ne rugăm în taină pentru binecuvântarea lui Dumnezeu asupra aceluși timp de închinare. Apoi trebuie să planificăm *ce, unde și când* să aibă loc închinarea în familie.

1. *Ce.* În general, aceasta include învățătura din Cuvântul lui Dumnezeu, rugăciunea înaintea tronului Său, și cântări de slavă la adresa lui Dumnezeu. Este nevoie să intrăm în mai multe detalii cu privire la închinarea în familie.

În primul rând, trebuie să aveți Biblii și copii ale *Psaltirii*⁷, precum și copii ale cântărilor care să fie disponibile pentru toți copiii care sunt capabili să citească. Pentru copiii care sunt prea mici pentru a putea citi, citiți câteva versete din Scriptură și selectați un pasaj care să fie memorat de întreaga familie. Rostiți-l cu voce tare de mai multe ori ca familie, apoi întăriți-i mesajul printr-o scurtă istorioară biblică pentru a ilustra sensul lui. Apoi să aveți un timp pentru a învăța o strofă sau două dintr-o cântare din Psaltire special pentru astfel de copii, și încurajați-i să cânte alături de voi.

Pentru cei mai mici, încercați să folosiți cartea *Adevăruri ale Cuvântului lui Dumnezeu*⁸, care are un ghid pentru învățători și părinți care ilustrează fiecare doctrină. Pentru copiii mai mari de clasa a IV-a, încercați seria *Doctrine Biblice*⁹ de James W. Beeke, care include și ghiduri pentru învățători. În orice

⁷ Acolo unde nu există la dispoziție Psaltirea, se pot folosi cărți de cântări adecvat selectate [n. edit.]

⁸ Joel R. Beeke – *Truths of God's Word*, Reformation Heritage Books [disponibilă în limba engleză la www.heritagebooks.org – n.edit.]

⁹ James W. Beeke – *Bible Doctrines for Teens and Young Adults*, 1987 [disponibilă în limba engleză la www.holybible.com/doctrine_books.htm – n.edit.]

caz, explicați ce ați citit copiilor voștri, după care puneți-le o întrebare sau două. Apoi cântați unul sau doi psalmi, și un imn sau o cântare de cor. Încheiați cu rugăciune.

Pentru copiii mai mari, citiți un pasaj din Scriptură, memorați-l împreună, apoi faceți o aplicație la un proverb. Puneți întrebări despre cum se aplică acele versete în viața de zi cu zi sau puteți citi o porțiune din Evanghelii și pasajul corespunzător din comentariul lui J.C. Ryle la Evanghelii¹⁰. Ryle folosește un limbaj simplu, dar profund. Comentariile sale clare ajută în a porni discuții pe marginea textului.

Poate veți dori să citiți părți dintr-o biografie care are menirea să inspire idei bune. Totuși, să nu permiteți înlocuirea citirii Bibliei și a aplicațiilor la aceasta cu citirea literaturii extra-biblice.

Pentru copii mai spirituali, cărțile *Călătoria creștinului* sau *Războiul sfânt* ale lui John Bunyan, sau meditațiile zilnice ale lui Charles Spurgeon sunt mai potrivite. Copiii de vârstă mai înaintată vor avea de câștigat din meditațiile zilnice ale lui

¹⁰ J.C. Ryle – *Expository Thoughts on the Gospels*, disponibilă online numai în limba engleză la <http://gracegems.org/Ryle/books.htm> – n.edit.

William Jay¹¹, ale lui William Mason¹² și ale lui Robert Hawker¹³.

După citirea acestora, cântați câțiva psalmi cunoscuți și poate învățați unul nou înainte de a încheia cu rugăciune.

Ar trebui de asemenea să fie utilizate mărturisirile de credință ale bisericii. Copiii mai mici ar trebui să fie învățați să memoreze Crezul Apostolic și rugăciunea Tatăl nostru. Dacă adevați la mărturisirea Westminster, puneți-vă copiii să memoreze în timp Catehismul Scurt. Dacă în adunarea voastră este predicat Catehismul Heidelberg, citiți în diminețile de Duminică pasajul din Catehism din care slujitorii bisericii vor predica în adunare. Dacă aveți *Psaltirea*, utilizarea ei ocazională poate lua forma devoțiunilor din *Rugăciunile creștinului*¹⁴. Folosirea acestora acasă va deschide oportunitatea ca atât voi cât și copiii voștri să învățați să le folosiți într-o modalitate profitabilă și edificatoare, o îndemânare care vă va fi de mare folos atunci când aspectele liturgice sunt folosite ca parte a închinării în adunare.

¹¹ *William Jay – Morning and Evening Exercises* – cartea este disponibilă numai în limba engleză la adresa <http://www.archive.org/details/worksofwilliamj01jayuoft> [n.edit.]

¹² *William Mason – Spiritual Treasury* – cartea este disponibilă numai în limba engleză la adresa <http://grace-ebooks.com/library/index.php?dir=William%20Mason/> [n.edit.]

¹³ *Robert Hawker – Poor Man's Morning and Evening Portions* – cartea este disponibilă numai în limba engleză la adresa http://grace-ebooks.com/library/index.php?dir=Robert%20Hawker/&file=RH_Poor%20Man%27s%20Morning%20and%20Evening.pdf [n.edit.]

¹⁴ p.169-178. Vedeți în special secțiunile „Rugăciune înainte de masă” și „Mulțumire pentru masă” (p.173-74), ca și „Rugăciunea de dimineață” și „Rugăciunea de seară” (p.175-76)

2. *Unde*. Închinarea în familie poate să se desfășoare în jurul mesei. Totuși, poate fi mai bine să vă mutați pentru aceasta în sufragerie, unde sunt mai puține elemente de distragere a atenției. Orice încăpere ați selecta, asigurați-vă că aveți accesibile toate materialele devoționale. Înainte de a începe, luați telefonul din furcă sau puneți robotul sau serviciul de mesagerie vocală să preia mesajele. Copiii voștri trebuie să înțeleagă că închinarea în familie este cea mai importantă activitate a zilei și că ea nu poate fi întreruptă de nimeni.

3. *Când*. În mod ideal, închinarea în familie trebuie să aibă loc de două ori pe zi, dimineața și seara. Acest lucru se potrivește cel mai bine cu norma Scripturii în materie de închinare – atât în Vechiul Testament, în care începutul și sfârșitul fiecărei zile erau sfințite prin jertfele de dimineață și de seară, precum și prin rugăciunile de dimineață și de seară; și în biserica Noului Testament, care se pare că a urmat modelul rugăciunilor de dimineață și de seară. Ghidul pentru Închinare Westminster spune: „Închinarea care trebuie făcută în fiecare familie, *în mod obișnuit dimineața și seara*, este alcătuită din rugăciune, citirea Scripturilor și înălțarea cântărilor de laudă”¹⁵.

Pentru anumite familii, închinarea este dificil să se poată face mai mult de o dată pe zi, și ea are loc după masa de seară.

¹⁵ *Westminster Confession of Faith* - Glasgow: Free Presbyterian Publications, 1976), p.419-20.

Oricum ar fi, capii de familie trebuie să fie atenți la programul familiei ca toți ai casei să participe. Practicați principiul din Matei 6:33 („Căutați mai întâi Împărăția lui Dumnezeu și neprihănirea Lui”) în stabilirea programului familiei.

Păziți cu grijă acest timp al închinării în familie. Dacă știți dinainte faptul că perioada de timp obișnuită pentru închinare este ocupată cu altceva într-o anumită zi, mutați închinarea la o altă oră în acea zi. Nu abandonați închinarea din această cauză, pentru că poate deveni un obicei. Când puteți să vă țineți de planificare, stabiliți cu grijă și pregătiți dinainte totul astfel încât fiecare minut să conteze. Luptați împotriva oricărui dușman al închinării în familie.

ÎN DECURSUL ÎNCHINĂRII ÎN FAMILIE

În decursul închinării în familie, urmăriți următoarele obiective:

1. *Concizie*. Richard Cecil spunea: „Faceți închinarea în familie să fie scurtă, plină de savoare, simplă, plină de înțeles, tandră și cerească”. Închinarea în familie care este prea lungă îi face pe copii să fie agitați și îi poate provoca la mânie.

Dacă vă închinați de două ori pe zi, încercați să alocați 10 minute dimineața și ceva mai multe seara. Un timp de 25 de

minute de închinare în familie ar trebui împărțit astfel: 10 minute pentru citire și învățătură din Scriptură; 5 minute pentru citirea unui devoțional zilnic sau a unei cărți religioase sau pentru discutarea unor anumite aspecte din perspectivă biblică; 5 minute pentru cântări și 5 minute pentru rugăciune.

2. *Consistență*. Este mai bine să aveți în fiecare zi 20 de minute de închinare în familie decât să încercați acest lucru în mai puține zile dar pentru perioade mai lungi de timp – să zicem 45 minute în ziua de luni, apoi să nu faceți deloc marți. Închinarea în familie ne aduce „mana care cade în fiecare zi la ușa cortului, astfel ca sufletele noastre să fie ținute în viață”, după cum scria James W. Alexander în excelenta sa carte despre închinarea în familie¹⁶.

Nu cedați scuzelor pentru a evita închinarea în familie. Dacă v-ați pierdut răbdarea cu privire la un copil cu o jumătate de oră înainte de timpul de închinare în familie, nu spuneți: aș fi un ipocrit să conduc închinarea în familie într-o astfel de stare, așa că nu mai facem azi; ci trebuie să veniți la Dumnezeu ca și vameșul pocăit. Începeți timpul de închinare cerând iertare tuturor care v-au văzut pierzându-vă răbdarea, apoi rugați pe Dumnezeu să vă ierte. Copiii vă vor respecta pentru

¹⁶ *Thoughts on Family Worship*, (Philadelphia: Presbyterian Board of Publications, 1847), cap.1. Traducerea în limba română este disponibilă pentru descărcare gratuită la www.magnagratia.org.

aceasta. Ei vor înțelege slăbiciunile și chiar păcatele din viețile părinților lor atâta timp cât părinții își mărturisesc greșelile și caută cu sârguință să urmeze pe Domnul. Și ei și voi știți că marele preot din Vechiul Testament nu era descalificat pentru că era păcătos, ci el trebuia să aducă mai întâi jertfa pentru sine înainte de a aduce jertfele pentru păcatele poporului. Tot așa, nici voi și nici eu nu suntem descalificați astăzi din poziția noastră dacă ne mărturisim păcatele, căci acceptarea noastră stă în Hristos, nu în noi înșine. A. W. Pink spunea: „Nu păcatele creștinului, ci păcatele nemărturisite ale lui, sunt ceea ce întrerup calea binecuvântării și determină pe atât de mulți să rateze cele mai bune lucruri ale lui Dumnezeu”¹⁷.

Conduceți închinarea în familie cu o mână părintească fermă și cu o inimă pocăită și delicată. Chiar și atunci când sunteți frânți de oboseală după o zi de muncă, rugați-vă să primiți tărie pentru a vă îndeplini îndatorirea părintească. Amintiți-vă că Isus Hristos a mers la cruce pentru cei trudiți și împovărați, dar niciodată nu și-a părăsit lucrarea. Pe măsură ce vă lepădați de voi înșivă, veți descoperi cum El vă întărește în decursul închinării în familie, astfel ca până la momentul când veți încheia aceasta, oboseala va fi învinsă.

¹⁷ *Pink's Jewels*, (MacDill, Florida: Tyndale Bible Society, n.d.), p. 91.

3. *Reverență plină de speranță*. Psalmul 2 ne spune: „Slujiți Domnului cu frică, și bucurați-vă, tremurând”. În cadrul închinării în familie, trebuie să arătăm acest echilibru între speranță și înfiorare, teamă și credință, pocăință și siguranță. În acest timp, vorbiți natural, dar cu reverență, folosind un ton ca atunci când vorbiți unui prieten pe care îl respectați foarte mult despre o chestiune serioasă. Așteptați lucruri mari de la un Dumnezeu măreț, care Își ține legământul.

Dar haideți să vorbim mai detaliat:

1. În ce privește citirea Scripturii

- *Trebuie să aveți un plan*. Citiți 10 sau 20 de versete din Vechiul Testament dimineața și 10-20 din Noul Testament seara. Sau citiți o serie de pilde, minuni sau pasaje biografice. De exemplu, citiți de la 1Împărați 17 până la 2Împărați 2 pentru a studia viața prorocului Ilie. Sau urmăriți o temă anume de-a lungul Scripturii. Nu ar fi interesant, de exemplu, să citiți așa-numitele „scena de noapte” – anume toate evenimentele din Scriptură care au loc noaptea? Sau să citiți pasajele din Biblie care urmăresc suferințele lui Hristos de la circumcizia Lui până la înmormântare? Sau să citiți o serie de pasaje selectate care să evidențieze diversele atribute ale lui Dumnezeu? Asigurați-vă că citiți întreaga Biblie pe parcursul unei

anume perioade de timp. J.C. Ryle spunea: „Umpleți-le mintea cu Scriptura. Faceți așa încât Cuvântul să locuiască în ei din plin. Dați-le Biblia, întreaga Biblie, chiar de când sunt mici”¹⁸.

- *Luați în considerare ocaziile speciale.* În diminețile de Duminică ați putea citi Psalmii 48, 63, 84, 92, 118, sau Ioan 20. În Duminica în care se administrează Cina Domnului, citiți Psalmul 22, Isaia 53, Matei 26, sau o parte din Ioan 6. Înainte să plecați în vacanță cu familia, adunați-vă cu toții în sufragerie și citiți Psalmul 91 sau Psalmul 121. Când cineva din familie este bolnav, citiți Ioan 11. Când este cineva în suferință ca urmare a unei încercări prelungite, citiți Isaia 40-66. Când un credincios moare, citiți Apocalipsa 7, 21 și 22.
- *Implicați familia.* Fiecare membru al familiei care este capabil să citească trebuie să aibă cu el o Biblie după care să urmărească. Stabiliți tonul citind Scriptura cu intonație, întrucât este o carte vie, care „respiră”. Dați anumite pasaje să fie citite de soție și de copii, inclusiv celor preșcolari care încă nu pot să citească. Luați copilul de 4 ani pe genunchii voștri și șoptiți-le câteva cuvinte la ureche din Biblie, apoi cereți copilului să le repete cu voce tare. Unul sau două versete „citite” în acest fel este suficient pentru ca un preșcolar să se simtă implicat în

¹⁸ *The Duties of Parents*, (Conrad, Mont.: Triangle Press, 1993), p. 11.

citirea Bibliei în cadrul familiei. Copiii mai mari pot citi 4 sau 5 versete fiecare sau puteți chiar da unui copil întreaga citire dintr-o anumită zi.

Învățați-vă copiii cum să citească în mod articulat și cu intonație. Nu îi lăsați să mormăie sau să se grăbească. Învățați-i să citească cu reverență. Oferiți o scurtă explicație de-a lungul citirii, conform cu nevoia de înțelegere a copiilor mai mici.

- *Încurajați citirea și studierea Bibliei în particular.* Asigurați-vă că voi și copiii voștri vă încheiați ziua în Cuvântul lui Dumnezeu. Ați putea urmări calendarul de citire a Bibliei al lui Robert Murray M'Cheyne așa încât copiii să își citească fiecare Biblia odată pe an. Ajutați pe fiecare copil să își creeze propria bibliotecă de cărți creștine.

2. În ceea ce privește învățătura biblică

- *Fiți simpli în explicații.* Întrebați-vă copiii dacă au înțeles ceea ce ați citit. Păstrați un limbaj simplu în aplicațiile la pasajele din Scriptură. Ghidul Bisericii Scoției din 1647 făcea în acest sens următoarele sfaturi:

Sfintele Scripturi ar trebui să fie citite în mod regulat familiei; și este recomandabil ca, după aceea, prin discuții, să se facă aplicații la ceea ce s-a citit sau auzit. De exemplu, dacă vreun păcat este condamnat în textul

citit, aplicația ar fi ca toată familia să fie făcută conștientă și veghetoare să stea împotriva aceluia păcat; sau dacă este adusă vreo avertizare de judecată ori vreuna menționată ca fiind îndeplinită în acel pasaj al Scripturii care este citit, aplicația care se poate face este aceea ca întreaga familie să se teamă ca nu cumva aceeași judecată sau chiar una mai gravă să cadă asupra ei, dacă nu iau în seamă păcatul care a generat judecata respectivă; și în final, dacă se poruncește ceva, sau dacă este făcută o promisiune asociată poruncii, aplicația ar trebui să fie aceea de a se încuraja unii pe alții să ceară de la Hristos tărie ca să îi facă capabili să împlinească porunca aceea sau să se folosească de mângâierea ori promisiunea oferită. În toate lucrurile, capul familiei trebuie să fie cel care să decidă; și orice membru al familiei poate să pună întrebări sau să își prezinte îndoielile cu privire la o astfel de decizie (par. III)¹⁹.

Încurajați dialogul în familie în ce privește Cuvântul lui Dumnezeu, în acord cu procedura ebraică a întrebărilor și răspunsurilor (cf. Exod 12; Deut. 6; Ps. 78). Încurajați în special pe cei adolescenți să pună întrebări; atrageți-i către așa ceva. Dacă nu știți să dați răspunsuri, spuneți

¹⁹ *Westminster Confession of Faith*, p. 419.

acest lucru și încurajați-i să le caute. Să aveți la îndemână unul sau mai multe comentarii biblice bune, precum cele ale lui John Calvin, Matthew Poole și Matthew Henry. Țineți minte că dacă voi nu le dați răspunsuri copiilor voștri, ei le vor obține din altă parte - și adesea vor fi răspunsuri greșite.

- *Fiți curați în doctrină.* Tit 2:7 spune: „dă-te pe tine însuți pildă de fapte bune, în toate privințele. Iar în învățatură, dă dovadă de curăție, de vrednicie”. Nu abandonați precizia doctrinară atunci când învățați pe copiii voștri. Căutați simplitatea și claritatea doctrinară.
- *Fiți relevanți în aplicații.* Nu vă temeți să împărtășiți experiențele voastre când este cazul, dar faceți asta în mod simplu. Folosiți ilustrații concrete. Ideal este să legați învățătura biblică de ceea ce ați auzit recent în predici.
- *Fiți plini de afecțiune în modalitatea de învățare.* Proverbele folosesc în mod continuu expresia „fiul meu”, demonstrând căldura, dragostea și urgența din învățăturile unui tată temător de Dumnezeu. Atunci când trebuie să vă ocupați de rănilor create de vreun alt părinte asupra copiilor voștri, faceți aceasta cu o dragoste sinceră. Spuneți-le că trebuie să împărțiți întreg sfatul lui Dumnezeu pentru că nu puteți trece peste gândul de a petrece întreaga veșnicie despărțiți de ei. Tatăl meu ne

spunea adesea cu lacrimi în ochi: „Copii, nu pot să mă lipsesc de nici unul din voi în cer”. Spuneți copiilor voștri: „Vă vom permite orice privilegiu pe care Biblia vi-l permite, dar dacă vă spunem „nu”, trebuie să știți că acest răspuns vine din dragostea noastră pentru voi”. Ryle spunea: „Dragostea este un mare secret al reușitei în educarea copiilor. Iubirea din suflet este sufletul întregii iubiri”²⁰.

- *Cereți atenție.* Proverbe 4:1 spune: „Ascultați, fiilor, învățătura unui tată, și luați aminte, ca să pricepeți”. Tații și mamele au adevăruri importante de comunicat. Trebuie să cereți o ascultare a adevărilor lui Dumnezeu în familia voastră. Aceasta poate lua forma unor îndemnuri repetate de început, precum: „Ridică-te, fiule, și privește la mine când încep să vorbesc. Vorbim aici din Cuvântul lui Dumnezeu și Dumnezeu merită să fie ascultat”. Nu permiteți copiilor să își părăsească locurile în decursul închinării în familie.

3. În ceea ce privește rugăciunea

- *Fiți scurți.* Cu câteva excepții, nu vă rugați pentru mai mult de 5 minute. Rugăciunile îndelungi dăunează mai

²⁰ *The Duties of Parents*, p. 9.

mult decât să facă bine. Nu dați învățătură în rugăciunile voastre; Dumnezeu n-are nevoie să fie învățat. Oferiți învățătură cu ochii deschiși, și rugați-vă cu ochii închiși.

- *Fiți simpli, fără a fi superficiali.* Rugați-vă pentru lucrurile despre care copiii voștri au cunoștință, dar nu permiteți ca rugăciunile voastre să devină banale. Nu reduceți rugăciunile voastre la cereri egoiste, superficiale.
- *Fiți direcți.* Aduceți nevoile voastre înaintea lui Dumnezeu, stăruiți pentru situația voastră și cereți îndurare. Amintiți pe nume pe copiii și adolescenții voștri și nevoile lor, unul după altul, în fiecare zi. Aceasta demonstrează o atenție deosebită din partea lor.
- *Fiți naturali, și totuși solemni.* Vorbiți clar și cu reverență. Nu folosiți o voce ne-naturală, cu tonul ridicat sau monoton. Nu vă rugați prea tare sau prea moale, prea repede sau prea încet.
- *Fiți variați în rugăciune.* Nu vă rugați același lucru în fiecare zi; rugăciunea devine monotonă. Fiți variați în rugăciune amintind și implicând diversele ingrediente ale rugăciunii adevărate, precum:

Invocarea, adorarea și dependența. Începeți prin a menționa una sau două atribute ori titluri ale lui Dumnezeu, cum ar fi: „Doamne sfinte și plin de har...” Adăugați apoi

o declarație a dorinței voastre de a vă închina lui Dumnezeu și de a depinde de El pentru ajutorul Lui în rugăciune. De exemplu, puteți spune: „Ne plecăm smeriți în fața prezenței Tale – căci Tu meriți închinarea – rugându-ne ca sufletele noastre să se înalțe la Tine. Ajută-ne prin Duhul Tău. Ajută-ne să chemăm Numele Tău prin Isus Hristos, căci numai prin El putem să ne apropiem de Tine”.

Mărturisirea păcatelor familiei. Mărturisiți depravarea naturii noastre, apoi amintiți păcatele concrete, în special păcatele din ziua respectivă și cele petrecute în cadrul familiei. Recunoașteți că merităm pedeapsa din mâna lui Dumnezeu cel sfânt, și cereți iertarea tuturor păcatelor de către Dumnezeu, prin meritele lui Hristos.

Implorarea milei pentru familie. Cereți lui Dumnezeu să vă elibereze de păcat și de rău. Ați putea spune astfel: „O, Doamne, iartă păcatele noastre prin Fiul Tău. Îndepărtează nelegiuirile noastre prin Duhul Tău. Eliberează-ne de întunecimea naturii din mințile noastre și de corupția din inimile noastre. Eliberează-ne de ispitele la care am fost expuși astăzi”.

Cereți de la Dumnezeu lucrurile bune, atât cele spirituale cât și cele temporare. Rugați-vă pentru ajutorul Lui

în orice nevoie a vieții zilnice. Rugați-vă pentru binecuvântările spirituale. Rugați-vă ca sufletele voastre să fie pregătite pentru veșnicie.

Amintiți-nevoile familiei și mijlociți pentru prietenii familiei. Aduceți-vă aminte să vă rugați în toate cererile acestea ca voia lui Dumnezeu să se facă. Dar nu permiteți ca supunerea față de voia lui Dumnezeu să vă oprească să insistați înaintea Lui. Insistați ca El să vă audă rugăciunile. Rugați-vă pentru oricine din familie ca să meargă pe căile veșniciei. Insistați pentru ei în baza milei lui Dumnezeu, a relației de legământ a Lui cu voi și pe baza jertfei lui Hristos.

Mulțumire ca familie. Mulțumiți Domnului pentru mâncare și apă, pentru îndurările Sale providențiale, pentru oportunitățile spirituale, pentru răspunsurile la rugăciune, pentru sănătatea îmbunătățită și pentru eliberarea de rău. Mărturisiți că: „Datorită îndurărilor Tale nu suntem distruși ca familie”. Amintiți-vă Întrebarea 116 din Catehismul Heidelberg, care spune: „Dumnezeu va da harul Lui și Duhul Sfânt numai celor ce cu dorință

sinceră le cer continuu de la El și mulțumesc pentru acestea”²¹.

Încheiere. Binecuvântați pe Dumnezeu pentru cine este El și pentru ce a făcut El. Cereți ca împărăția Lui, puterea și slava Lui să fie arătate pentru totdeauna. Apoi încheiați cu „Amin”, care înseamnă „așa se va face”.

Matthew Henry a spus că închinarea în familie dimineața este în mod special un timp de laudă și de cereri pentru tărie de-a lungul zilei, și pentru binecuvântarea divină asupra activităților zilei. Închinarea de seara ar trebui să se focalizeze pe mulțumire, pe reflecții în pocăință și pe cereri smerite pentru noaptea care vine²².

4. În ceea ce privește cântarea

- *Cântați cântece curate doctrinar.* Nu există nici o scuză pentru a cânta erori doctrinare indiferent cât de atractive ar fi melodiile.
- *Cântați în primul rând psalmi, fără a neglija imnurile sănătoase.* Amintiți-vă că Psalmii, pe care Calvin i-a numit

²¹ *Doctrinal Standards, Liturgy, and Church Order*, (Grand Rapids: Reformation Heritage Books, 1999), p.81.

²² *A Church in the House, a Sermon Concerning Family Religion*, în *The Works of Matthew Henry*, (Grand Rapids: Baker, 1978), 1:248-67. Thomas Doolittle, *How may the Duty of Daily Family Prayer be best managed for the Spiritual Benefit of Every One in the Family?*, în *Puritan Sermons 1659-1689* (Wheaton: Richard Owen Roberts, 1981), 2:194-271

„o anatomie a tuturor părților sufletului”, sunt cea mai bogată mină de aur pentru evlavia adâncă, vie, experimentală și scripturală disponibilă pentru noi astăzi.

- *Cântați psalmi simpli*, dacă aveți copii de vârstă fragedă. Când alegeți Psalmii pentru cântare, căutați pe aceia pe care îi pot învăța ușor copiii, ca și cântecele care au o importanță deosebită pentru ei. Alegeți cântările care exprimă nevoile spirituale ale copiilor voștri, precum nevoia de pocăință, credință și înnoire a inimii și vieții, cântări care exprimă dragostea lui Dumnezeu pentru poporul Lui și dragostea lui Hristos pentru mieii din turma Sa, sau care le amintesc copiilor de privilegiile și îndatoririle legământului. Cuvintele trebuie să fie simple și clare, iar melodiile ușor de cântat. De pildă, în *Psaltire* cântarea nr. 53 – „Domnul este Păstorul meu, nu mă voi teme de nimic”. Textul ei este suficient de simplu pentru orice copil care a învățat să vorbească; ea conține numai câteva cuvinte care au mai mult de două silabe. Cuvinte ca neprihănire, bunătate și milă trebuie subliniate și explicate anterior. Nu uitați să începeți prin a spune copiilor că un păstor este cineva care are grijă de oile lui și care le iubește! Este neînțelept să presupuneți că astfel de lucruri sunt de la sine înțelese²³.

²³ Alte cântări din psaltire includ nr. 7; 10; 24; 30; 49; 56; 60; 140; 141; 162; 197; 200; 203; 215; 235; 246; 266; 268; 281; 287; 315; 322; 345; 362; 394; 408; 425; 431.

- *Cântați cu toată inima și cu emoție.* Coloseni 3:23 spune: „Orice faceți, să faceți din toată inima, ca pentru Domnul, nu ca pentru oameni”. Meditați asupra cuvintelor pe care le cântați. Când este cazul, discutați o frază din cântare.

DUPĂ ÎNCHINAREA ÎN FAMILIE

Când vă retrageți pentru somnul de noapte, rugați-vă pentru binecuvântarea lui Dumnezeu asupra închinării în familie: „Doamne, folosește această educație pentru a mântui copiii noștri și pentru a-i determina să crească în har, ca să își pună nădejdea în Tine. Folosește lauda noastră în cântare pentru Numele Tău pentru a face iubit sufletelor lor nemuritoare Numele Tău, pe Fiul Tău și pe Duhul Tău. Folosește rugăciunile noastre slabe pentru a aduce pe copiii noștri la pocăință. Doamne Isuse Hristoase, binecuvântează familia noastră în timpul de închinare cu Cuvântul Tău și cu Duhul Tău. Fă ca astfel de momente să fie dătătoare de viață”.

CAPITOLUL 4.

OBIECȚII LA ADRESA ÎNCHINĂRII ÎN FAMILIE

Unele persoane obiectează cu privire la a avea un timp regulat dedicat închinării în familie, făcând referire la următoarele motive:

- *Nu există o poruncă explicită în Biblie cu privire la închinarea în familie.* Deși nu există o poruncă explicită, pasajele citate anterior arată clar că Dumnezeu dorește ca familiile să I se închine zilnic.
- *Familia noastră nu are timp pentru așa ceva.* Dacă aveți timp pentru recreere și pentru alte plăceri, dar nu aveți timp pentru închinarea în familie, gândiți-vă la 2 Timotei 3:4-5, care avertizează cu privire la oamenii care iubesc plăcerile mai mult decât pe Dumnezeu; ei au o formă de evlavie, dar îi neagă puterea. Timpul luat din activitățile și afacerile fami-

liei pentru a căuta binecuvântarea lui Dumnezeu nu este nicodată irosit. Dacă luăm cu seriozitate Cuvântul lui Dumnezeu, vom spune: „Nu îmi pot permite să nu acord prioritate lui Dumnezeu și Cuvântului Lui în familia mea”. Samuel Davies a spus cândva: „Dacă ai fi fost creat numai pentru această lume, atunci ar fi existat ceva de argumentat folosind această obiecție, dar cât de ciudat sună ea din gura unui moștenitor al veșniciei! Roagă-te – pentru ce ți s-a dat acest timp? Nu cumva ca în principal să te pregătești pentru veșnicie? Și spui că nu poți rezerva timp pentru cea mai importantă treabă din viața ta?”²⁴

- *Nu putem găsi un moment când să fim cu toții acasă în mod regulat.* Dacă aveți programe de lucru diferite, în special atunci când copiii ajung la facultate, ar trebui să faceți maximum a ce se poate face. Nu renunțați la închinarea în familie dacă unii din copii nu sunt acasă. Aveți acest timp când majoritatea membrilor familiei sunt prezenți. Dacă apar probleme de planificare, schimbați orarul sau renunțați la activitatea care amenință închinarea, dacă este posibil.

Închinarea în familie trebuie să fie o activitate care nu se negociază. Afacerile, hobby-urile, activitățile sportive și cele școlare sunt secundare închinării în familie.

²⁴ *The Necessity and Excellence of Family Religion in Sermons on Important Subjects*, (New York: Robert Carter and Brothers, 1853), p.60.

- *Familia noastră este prea mică.* Richard Baxter spunea că pentru a forma o familie, este nevoie de o persoană care să fie capul ei, și încă una care este condusă de capul familiei. Așa că pentru închinarea în familie este nevoie doar de două persoane. Isus a spus: „acolo unde sunt doi sau trei adunați în Numele Meu, sunt și Eu în mijlocul lor” (Matei 18:20).
- *Familia noastră este prea diversificată ca toți să aibă un câștig din închinarea în familie.* Faceți-vă un plan ca să cuprindeți toate vârstele. Citiți câteva minute dintr-o carte de povești biblice pentru cei mici, apoi faceți o aplicație la un proverb pentru cei mai mari, și citiți o pagină sau două dintr-o carte a Bibliei pentru adolescenți. Un plan înțelept poate depăși bariera diversității vârstelor.

De altfel, această variație a vârstei copiilor afectează numai o treime din timpul de închinare în familie; ea nu afectează rugăciunea și cântarea. Toate grupurile de vârstă se pot ruga și pot cânta alături. Apoi, de asemenea, amintiți-vă că învățătura biblică nu trebuie să se aplice în mod necesar tuturor celor prezenți. Pe când voi învățați pe cei adolescenți, cei mai mici învață să stea cuminți. Totuși, nu continuați discuția prea mult, căci altfel se va pierde interesul oricui. Dacă tinerii vor să continue, reluați discuția cu ei după încheierea în rugăciune și după ce le veți permite celor mai mici să plece.

În același fel, în timp ce învățați pe cei mai mici, adolescenții ascultă. Ei învață de asemenea prin exemplul vostru cum să învețe la rândul lor pe cei mai mici. Când ei se vor căsători și vor avea copii, își vor aminti de felul cum ați condus închinarea în familie.

- *Nu sunt bun să îmi conduc familia în închinare.* Există câteva sugestii în acest caz. Mai întâi, citește o carte sau două despre închinarea în familie, precum cele scrise de James W. Alexander, Matthew Henry, John Howe, George Whitefield, Douglas Kelly și Jerry Marcellino²⁵. Folosiți-vă de cartea lui Terry L. Johnson - *The Family Worship Book: A Resource Book for Family Devotions*²⁶. În al doilea rând, cereți călăuzirea pastorilor și a taților temători de Dumnezeu. Rugați-i să vă viziteze și să vă arate cum se conduce închinarea în familie, sau să vă observe cum faceți voi și să vă dea sugestii de îmbunătățire. În al treilea rând, începeți într-un mod simplu. Cred că deja citiți Biblia și vă rugați împreună. Dacă nu, începeți să faceți asta. Dacă citiți și vă rugați împreună, adăugați una sau două întrebări privitoare la pasajul pe care îl citiți și cântați câțiva psalmi sau imnuri. Adăugați acestui

²⁵ Howe, *The Obligations from Nature and Revelation to Family Religion and Worship, represented and pressed in Six Sermons in The Works of John Howe*, (New York: Robert Carter, 1875), 1:608-628; Whitefield, *The Great Duty of Family Religion*, revista *The Banner of Sovereign Grace Truth* nr.2 (Apr-Mai, 1994):88-89, 120-21.

²⁶ Fearn, Ross-shire: Christian Focus, 1998.

timp unul sau două minute pe săptămână până veți ajunge la circa 20 min.

Îndemânarea va crește pe măsura exercițiului, după cum spunea George Whitefield: „Unde inima este binevoitoare, nu e nevoie de abilități neobișnuite pentru a împlini închinarea în familie într-o modalitate decentă și ziditoare”²⁷.

Cel mai important lucru – cereți Duhului Sfânt să vă arate cum să procedați. Apoi, din bogăția inimii vă va vorbi gura, după cum spune și în Proverbe 16:23: „Cine are o inimă înțeleaptă, își arată înțelepciunea când vorbește, și mereu se văd învățături noi pe buzele lui”.

Este posibil ca problema noastră reală cu privire la închinarea în familie să nu fie inabilitatea noastră de a ne ruga, citi sau învăța atât de mult pe cât lipsa noastră de a înțelege promisiunile și puterea pe care Dumnezeu ni le-a dat pentru a modela copiii legământului Său spre gloria Lui.

- *Unii din membrii familiei nu vor participa.* Pot exista familii în care să fie dificilă practicarea închinării în familie, dar astfel de cazuri sunt rare. Dacă aveți copii dificili, urmați o regulă simplă: dacă nu citim din Scriptură, nu cântăm și nu ne rugăm, atunci nici să nu mâncăm. Spuneți astfel: „În această casă vom sluji Domnului. Cu toții respirăm, deci fi-

²⁷ Whitefield, *The Great Duty of Family Religion*, în revista *The Banner of Sovereign Grace Truth* nr.2 (Apr-Mai, 1994):88-89, 120-21.

ecare persoană din casa noastră trebuie să laude pe Domnul”. Psalmul 150:6 nu permite nici o excepție de la aceasta, nici chiar pentru copiii neconvertiți: „Tot ce are suflare, să laude pe Domnul! Lăudați pe Domnul”.

- *Nu vrem să transformăm copiii noștri neconvertiți în niște ipocriți.* Un păcat nu este justificarea pentru altul. Gândirea aceluia care ridică o astfel de obiecție este periculoasă. O persoană convertită nu ar putea vreodată să argumenteze cu starea neconvertită pentru a neglija o îndatorire. Nu vă încurajați copiii să folosească această scuză pentru a evita participarea la închinarea în familie. Atrageți atenția asupra nevoii lor de a se folosi de orice mijloc al harului.
- *Nu sunt în stare să cânt.* Încurajați-vă copiii să învețe să cânte la pian sau orgă. Sau puneți câțiva psalmi sau imnuri de pe o casetă, notați-vă cuvintele pe hârtie și cântați odată cu aceasta împreună ca familie.

Reformatorii utilizau din plin muzica. Luther a spus: „Acela care nu observă darul și înțelepciunea perfectă a lui Dumnezeu în lucrările mărețe ale muzicii este cu adevărat un incult și nu merită să fie considerat om”²⁸.

²⁸ Alexander, *Thoughts on Family Worship*, cap.18.

CAPITOLUL 5.

MOTIVAȚII PENTRU ÎNCHINAREA ÎN FAMILIE

Orice tată și mamă care sunt temători de Dumnezeu ar trebui să practice continuu închinarea în familie în casele lor din următoarele motive:

- *Binele veșnic al celor dragi.* Dumnezeu folosește mijloace pentru a mântui suflete. Cel mai des, El se folosește de predicarea Cuvântului Lui. Dar El poate folosi la fel închinarea în familie. După cum este o legătură între predicare și mântuirea sufletelor dintr-o biserică, există o legătură între închinarea în familie și mântuirea sufletelor. Proverbe 22:6 spune: „Învață pe copil calea pe care trebuie s-o urmeze, și când va îmbătrâni, nu se va abate de la ea”. Această regulă a fost confirmată secole la rând. La fel, Psalmul 78:5-7 spune: „El a pus o mărturie în Iacov, a dat o lege în Israel, și a poruncit părinților noștri să-și învețe în ea copiii [adică să laude pe Domnul și lucrările Lui mărețe], ca să fie cunoscută

de cei ce vor veni după ei, de copiii care se vor naște, și care, când se vor face mari, să vorbească despre ea copiilor lor; pentru ca aceștia să-și pună încrederea în Dumnezeu, să nu uite lucrările lui Dumnezeu, și să păzească poruncile Lui”.

Noi nu cunoaștem voia tainică a lui Dumnezeu, dar știm că Dumnezeu se folosește de mijloace pentru împlinirea ei. Noi suntem chemați să lucrăm cu nădejde, să ne folosim cu sârguință de instrumentul închinării în familie, astfel încât copiii noștri să nu uite lucrările lui Dumnezeu. Prin contrast, dacă lăsăm pe copiii noștri să își facă de cap, Scriptura spune că ei ne vor face rușine. Gândul că ei, copiii noștri, ar petrece veșnicia în iad, trebuie să fie cutremurător pentru orice părinte temător de Dumnezeu. Imaginați-vă de asemenea stând înaintea veșniciei și mărturisind că nu v-ați străduit cu seriozitate în ce privește sufletele copiilor voștri. Ar fi groaznic să mărturisim atunci aceasta: „Am citit Biblia copiilor noștri, dar niciodată nu le-am vorbit despre ce le-am citit; m-am rugat, dar niciodată nu am făcut asta cu tot zelul pentru sufletele lor!”

Spurgeon își amintea cu claritate de mama sa cum ea se ruga cu lacrimi pentru el în felul următor: „Doamne, Tu cunoști dacă aceste rugăciuni nu primesc răspuns cu privire la convertirea lui Charles, căci chiar aceste rugăciuni vor mărturisi împotriva lui în Ziua Judecății”. Spurgeon scria:

„Gândul că rugăciunile mamei mele vor servi drept mărturie împotriva mea în Ziua Judecății a creat o groază în inima mea”.

Tați, folosiți orice mijloace pentru a vă smulge copiii din foc. Rugați-vă cu ei, învățați-i, cântați cu ei, plângeți pentru ei, povățuiți-i, insistați pe lângă ei și amintiți-le de botezul lor. Aduceți-vă aminte că la orice moment de închinare în familie în fapt vă aduceți copiii chiar în prezența Celui Preaînalt. Cereți harul de a aduce asupra casei voastre binecuvântarea Dumnezeului Atotputernic.

- *Satisfacția conștiinței împăcate.* Ryle spunea: „Vă poruncesc, taților, faceți orice efort pentru a vă învăța copiii în calea pe care trebuie să meargă. Vă poruncesc aceasta nu numai de dragul sufletelor copiilor voștri; vă poruncesc și pentru liniștea și pacea viitoare a propriilor voastre suflete. Cu adevărat, fericirea voastră depinde în mare măsură de aceasta. Copiii au creat cele mai triste lacrimi pe care oamenii le-au vărsat vreodată”²⁹. Astfel de întristări sunt destul de grele când tații s-au achitat cu credincioșie de datoria lor, și totuși trăiesc alături de un fiu sau o fiică risipitoare. Dar cine poate suporta ocara unei conștiințe usturătoare care ne condamnă pentru că nu ne-am crescut copiii niciodată în frică de Domnul? Ce rușine să fi eșuat în a lua în serios

²⁹ *The Duties of Parents*, p.36-37.

jurământul pe care l-am făcut la botezul copiilor noștri de a-i crește în conformitate cu învățăturile credinței noastre. Cu cât mai bine dacă putem spune: „Fiule, te-am învățat Cuvântul lui Dumnezeu; ne-am luptat pentru sufletul tău; am trăit o viață exemplară, în temere de Dumnezeu, înaintea ta. Nu ai văzut la noi o evlavie lipsită complet de păcat, ci o credință nezdruncinată. Știi că am căutat mai întâi Împărăția lui Dumnezeu și neprihănirea Lui. Conștiința ta va mărturisi că Hristos este în centrul acestei case. Am cântat împreună, ne-am rugat împreună, și am vorbit împreună. Dacă te îndepărtezi de această lumină și de aceste privilegii, și insiști să mergi pe căile tale, nu ne rămâne decât să ne rugăm ca tot studiul tău Biblic, toată cântarea și rugăciunile tale să nu se ridice împotriva ta în Ziua Judecății – și ca tu să îți vii în minte înainte ca să fie prea târziu”³⁰.

Ryle spunea: „Cu adevărat fericit este tatăl care poate spune ca și Robert Bolton pe patul său de moarte către copiii lui: ‘Cred că nici unul din voi nu va îndrăzni să se întâlnească cu mine la judecata lui Hristos într-o stare neregenerată’”³¹. De aceea, trebuie să trăim și să conducem închinarea în familie astfel încât copiii noștri să nu fie în situația de a spune: „Sunt legat de mâini și picioare și aruncat în întune-

³⁰ *The Works of Matthew Henry*, 1:252.

³¹ *The Duties of Parents*, p.36

ricul veșnic din cauza nepăsării voastre părintești, a ipocri-
ziei voastre și a lenevirii voastre cu privire la lucrurile lui
Dumnezeu. Tată, mamă, de ce nu ați fost credincioși față de
mine?”

- *Ajutorul în creșterea copiilor.* Închinarea în familie ajută la promovarea armoniei în familie în vremuri de suferință, boală și moarte. Ea oferă o mai bună cunoaștere a Scripturilor și o mai mare creștere în evlavia individuală atât pentru voi înșivă, cât și pentru copiii voștri. Ea hrănește înțelepciunea în tratarea evenimentelor vieții, transparența în a pune întrebări valoroase și o relație mai apropiată între tată și copii. Legăturile strânse create în cadrul închinării în familie în anii prunciei pot fi un ajutor mare pentru adolescenți în anii viitori. Aceștia pot fi feriți de multe păcate atunci când își vor aminti de rugăciunile și închinarea în familie. Când vor fi ispitiți, ei pot spune: „Cum aș putea să fac de râs pe tata, care zilnic se zbate înaintea lui Dumnezeu pentru mine?”

J. W. Alexander dădea următorul sfat; „Când copiii ajung la adolescență, toate cuvintele tale li se vor părea ca plasa unui păianjen, dacă nu ți-ai menținut influența asupra lor prin legătura religiei în familie, legătură care să crească zi de zi. Privește în jurul tău, printre familiile care mărturisesc credința în Hristos, și observă diferența dintre cele care se închină lui Dumnezeu ca familii și cele care nu fac acest lucru.

Și apoi începe închinarea înaintea lui Dumnezeu în propria ta casă, pentru că îți iubești copiii și pentru că astfel îi vei feri de răzvrătirea lui Hofni și Fineas”³².

- *Timpul scurt la dispoziție.* „Căci ce este viața voastră? Nu sunteți decât un abur, care se arată puținel, și apoi pierе” (Iacov 4:14). Învățătura zilnică este dată doar pentru aproape 20 ani sau mai puțin, și nici chiar acești ani nu sunt garantați cuiva. Trebuie să practicăm închinarea în familie fiind conștienți cât de scurtă este viața prin comparație cu veșnicia. Copiii vor simți această realitate dacă închinarea în familie este realizată cu sârguință, dragoste, căldură și consistență.
- *Dragostea pentru Dumnezeu și biserica Lui.* Părinții evlavioși doresc să glorifice pe Dumnezeu și să slujească biserica Lui. Ei doresc să dea bisericii fii și fiice sănătoși spiritual. Rugați-vă ca fiii și fiicele voastre să fie stâlpi în biserică. Binecuvântați sunt părinții care într-o zi vor vedea în mulțimea de închinători pe fiii și fiicele lor. Închinarea în familie este fundamentul pentru un astfel de viitor.

Noi, ca și capi ai familiilor, suntem răspunzători pentru creșterea spirituală a familiilor noastre. Trebuie să facem orice putem pentru a începe și a continua să practicăm închinarea în familie în casele noastre.

³² Alexander, *Thoughts on Family Worship*, p.238.

Ni s-au oferit exemple biblice de închinare în familie – le vom urma? A pus Dumnezeu în casele noastre sufletele unor creaturi făcute după chipul Lui și să nu ne folosim noi de toate abilitățile pentru a vedea pe copiii noștri plecându-se în închinare înaintea lui Dumnezeu și a Fiului Său, Isus Hristos? Să nu ne străduim noi să promovăm evlavia centrată pe Hristos în casele noastre pe care închinarea în familie o încurajează într-un mod atât de potrivit? Ne vom juca noi cu hrănirea spirituală, ba chiar cu veșnicia membrilor familiilor noastre?

Închinarea consecventă în familie va face din casele noastre un loc mai binecuvântat în care să locuim. Le va face mai armonioase, mai sfinte. Le va ajuta să onoreze pe Dumnezeu. 1Samuel 2:30 spune: „Căci voi cinști pe cine Mă cinstește, dar cei ce Mă disprețuiesc, vor fi disprețuiți”. Închinarea în familie ne va da pace. Ea va zidi biserica. Așa că, alături de Iosua, trebuie să spunem și noi: „Cât despre mine și casa mea, noi vom sluji Domnului. Vom folosi Cuvântul pentru a învăța pe copiii noștri, vom chema zilnic Numele Lui și vom cânta laudele Lui cu smerenie și bucurie”.

Dacă copiii voștri au crescut și deja au plecat din casele voastre, încă nu este prea târziu să faceți următoarele lucruri:

- Rugați-vă pentru ei. Rugați-vă ca Dumnezeu să îndrepte lucrurile și să scoată bine dintr-un lucru rău.

- Mărturisiți păcatul vostru înaintea lui Dumnezeu și a copiilor voștri. Oferiți-le literatură sănătoasă în ce privește închinarea în familie.
- Vorbiți și rugați-vă cu nepoții voștri. Faceți pentru ei ceea ce n-ați făcut pentru copiii voștri.
- Începeți închinarea în familie cu soția. Urmați sfatul lui James W. Alexander: „Alergați împreună, întreaga familie, la tronul de har”³³.
- Nu deveniți descurajați și nu abandonați închinarea în familie, indiferent ce se întâmplă. Începeți din nou. Continuați. Fiți realiști. Nu așteptați să fiți perfecți în eforturile voastre sau în răspunsul dat de copiii voștri. Toată perfecțiunea voastră este în Marele vostru Preot, care mijlocește pentru voi și care a promis să fie plin de har față de cei credincioși și față de urmașii lor.
- Implorați pe Domnul să binecuvânteze eforturile voastre plătându-vă și să mântuiască pe copiii și nepoții voștri. Insistați pe lângă El ca să îi ia în brațele Sale pentru toată veșnicia. Fie ca Dumnezeu să vă dea Duhul Lui plin de har pentru a vă ajuta, pentru binele sufletelor voastre și pentru slava Numelui Său!

³³ Ibid., p.245

ANEXA 1.

GHIDUL PENTRU ÎNCHINAREA ÎN FAMILIE³⁴

adoptat de Adunarea din Edinburgh la 24 august 1647

Sfaturi pentru închinarea tainică și privată, pentru zidire reciprocă și pentru muștrarea celor care neglijează închinarea în familie.

Adunarea Generală, după o matură deliberare, aprobă următoarele reguli și sfaturi pentru încurajarea evlaviei dragi și pentru prevenirea diviziunilor și a schismelor. Ea poruncește slujitorilor și prezbiterilor din fiecare biserică să se preocupe în mod special ca aceste sfaturi să fie ascultate și urmate. De asemenea, prezbiteriilor și sinoadelor din provincii li se cere să cerceteze și să vadă dacă aceste sfaturi sunt respectate în mod adecvat în jurisdicțiile lor, și să mustre sau să critice (conform cu gravitatea încălcării lor) când este necesar. Pentru ca aceste

³⁴ Această ediție a Ghidului a fost actualizată în limbaj modern. Pentru o versiune adnotată a acestuia, cu referințe din Scriptură și documentele Westminster, consultați lucrarea *The Directory for Family Worship*, Greenville – Greenville Presbyterian Theological Seminary, 1994. Pentru un comentariu și studiu biblic, consultați *Returning to the Family Altar* de Douglas W. Comin (Aberdeen: James Begg Society, 2004).

sfaturi să nu fie ineficiente sau nefolositoare unora prin neglijarea regulată a chiar esenței închinării în familie, Adunarea cere și poruncește slujitorilor și prezbiterilor să cerceteze cu sârguință, în bisericile însărcinate lor, dacă vreo familie dintre ele ignoră în mod consecvent această îndatorire necesară. Dacă este găsită vreo astfel de familie, capul acesteia trebuie să fie în primul rând mustrat în privat să își corecteze greșeala. Dacă el continuă să fie neglijent, trebuie să fie aspru și serios certat de biserică. Dacă el încă rămâne în indiferență față de închinarea în familie, pentru încăpățânarea lui în a rămâne într-o astfel de greșală, el trebuie respins de la participarea la Cina Domnului, fiind considerat pe bună dreptate ca nevrednic să participe la acest sacrament până când își corectează situația.

SFATURI ALE ADUNĂRII GENERALE PRIVIND ÎNCHINAREA TAINICĂ ȘI PRIVATĂ ȘI PENTRU ZIDIREA RECIPROCĂ, PENTRU ÎNCURAJAREA EVLAVIEI CALDE, PENTRU PĂSTRAREA UNITĂȚII ȘI PREVENIREA SCHISMELOR ȘI A DEZBINĂRILOR

În afara închinării publice din biserici, care este practică în această țară prin bunăvoința lui Dumnezeu cu mare curăție, este potrivit și necesar ca să încurajăm și să începem să practi-

căm acea închinare tainică de către fiecare persoană ca și închinarea privată de către familii, astfel încât odată cu reformarea națiunii, mărturia și puterea evlaviei personale și a familiei să progreseze.

I. În primul rând, în ceea ce privește închinarea personală, este foarte necesar ca fiecare om să fie devotat rugăciunii și meditației în mod individual și din proprie inițiativă. Beneficiul nespus este cel mai familiar celor care persistă cel mai mult în această privință. Închinarea în taină este mijlocul prin care, într-o modalitate specială, este păstrată comuniunea cu Dumnezeu și se asigură o pregătire adecvată pentru toate celelalte îndatoriri.

De aceea, este nu doar important pentru pastori ca, în limitele însărcinărilor lor variate, să îndemne pe oamenii de toate felurile să facă aceste lucruri dimineața și seara, și cu alte ocazii; ci este de asemenea obligatoriu pentru capii tuturor familiilor să se îngrijească ca ei și toți cei ce se află sunt autoritatea lor să fie sânguincioși în fiecare zi în aceste lucruri.

II. Îndatoririle obișnuite care sunt cuprinse în această practică a evlaviei care are loc în familii, când ele au ca țintă evlavia, sunt acestea: mai întâi, rugăciunea și laudele aduse cu referire specială la situația Bisericii lui Dumnezeu și a Împărăției, ca și pentru starea actuală a familiei și a fiecăruia din membrii ei.

Urmează citirea Scripturilor, însoțită de catehizarea într-un limbaj simplu, astfel încât și cei mai neînvățați să aibă înțelegerea îmbogățită spre folos în slujirile publice, și ca ei să fie capabili să înțeleagă mai mult Scripturile, atunci când sunt citite; și asta se va face împreună, în discuții evlavioase care să aibă ca obiectiv edificarea tuturor membrilor în cea mai sfântă expresie a credinței; se va face de asemenea cu disciplinare și muștrare, pentru motive întemeiate, de către cei care au această autoritate în cadrul familiei.

III. După cum îndatorirea și slujba de interpretare a Sfințelor Scripturi este parte a chemării la slujire, și nici o persoană (orice alte calificări ar avea) nu trebuie să își asume de la sine aceste responsabilități dacă nu este chemat cum se cuvine de Dumnezeu și de biserica Lui, tot așa în orice familie unde există cineva care este capabil să citească, Sfintele Scripturi trebuie citite în mod consecvent familiei respective. Este recomandat ca apoi familia să discute și să tragă concluzii privind aplicațiile privitoare la pasajul citit. De exemplu, dacă vreun păcat este condamnat în textul citit, aplicația ar fi ca toată familia să fie făcută conștientă și veghetoare să stea împotriva aceluși păcat. Dacă este adusă vreo avertizare de judecată ori vreuna menționată ca fiind îndeplinită în acel pasaj al Scripturii care este citit, aplicația care se poate face este aceea ca întreaga familie să se teamă ca nu cumva aceeași judecată sau chiar una

mai gravă să cadă asupra ei, dacă nu ia în seamă păcatul care a generat judecata respectivă. În final, dacă se poruncește ceva, sau dacă este făcută o promisiune asociată poruncii, aplicația ar trebui să fie aceea de a se încuraja unii pe alții să ceară de la Hristos tărie ca să îi facă capabili să împlinească porunca aceea sau să se folosească de mângâierea ori promisiunea oferită. În toate lucrurile, capul familiei trebuie să fie cel care să decidă; și orice membru al familiei poate să pună întrebări sau să își prezinte îndoielile cu privire la o astfel de decizie.

IV. Capul familiei se va îngriji ca nici un membru al acesteia să nu lipsească de la vreuna din părțile timpului de închinare în familie. Văzând punerea în practică în mod obișnuit a tuturor acestor părți ale închinării în familie ca fiind conduse adecvat de capul familiei, slujitorul bisericii va îndemna pe cei care sunt leneși, și îi va instrui pe cei care sunt slabi, astfel încât să îi antreneze pentru aceste obiceiuri. Este întotdeauna permis ca un membru al prezbiteriului să fie invitat să conducă închinarea în familii. Și în alte familii, unde capul lor nu este potrivit pentru a conduce închinarea, un alt membru permanent al familiei poate fi confirmat de către acel slujitor și încurajat să conducă această slujire; într-o astfel de situație, slujitorul și acel membru al familiei dau socoteală prezbiteriului. Și dacă un slujitor, prin providența divină, este invitat în vreo familie, el nu trebuie să reunească o parte a familiei pentru închinare

ignorând pe ceilalți, cu excepția situațiilor deosebite, în special în ce privesc acele părți ale slujirii care, în prudență creștină, nu este nevoie și nu ar trebui să fie împărțite cu alții.

V. Nici un om leneș, care nu are o chemare personală, și nici vreun vagabond care pretinde că are vreo chemare, nu trebuie să capete permisiunea de a conduce închinarea în familie, pentru că oameni plini de erezii sau intenții de dezbinare pot să fie gata să pătrundă în case și să conducă în captivitate sufletele slabe și instabile prin astfel de mijloace.

VI. În timpul închinării în familie, trebuie avută grijă mare ca fiecare familie să fie separată. Ei nu ar trebui să cheme, să invite sau să admită la închinare membri din alte familii, cu excepția celor care sunt găzduiți alături de ei, a celor care sunt prezenți la masă sau a celor care se află alături de ei cu un scop întemeiat.

VII. Chiar dacă au existat efecte și rezultate pozitive generate de întâlnirile persoanelor din mai multe familii în perioade de neazuri sau stricăciune lumească (situații în care sunt multe lucruri laudabile care altfel nu sunt tolerabile), totuși, când Dumnezeu ne-a binecuvântat cu pacea și puritatea Evangheliei, astfel de întâlniri ale persoanelor din mai multe familii (cu excepția situațiilor menționate în acest ghid) trebuie dezaprobat, întrucât tind să reprezinte o piedică în calea

exercițiului religios de către fiecare familie, să afecteze slujirea publică, să distrugă familiile din anumite biserici, și, în timp, chiar biserica în întregul ei.

În plus, dintr-o astfel de practică se pot naște multe greșeli, care vor conduce la împietrirea inimilor oamenilor firești și la întristarea celor evlavioși.

VIII. În Ziua Domnului, după ce fiecare din familie, în mod individual, și după ce familia întreagă, împreună, au căutat pe Domnul (în ale cărui mâini se află pregătirea inimilor oamenilor) cerându-I ca să îi facă vrednici de închinarea în biserică și ca să îi binecuvânteze în sacramentele publice, capul familiei trebuie să caute să vadă dacă toți cei aflați sub autoritatea lui participă la închinarea în biserică, astfel ca el și ei deopotrivă să se alătore celorlalți din adunare. Când se finalizează închinarea în biserică, după rugăciune, el trebuie să ia aminte la ceea ce cu toții au auzit. După aceea, ei trebuie să își petreacă restul zilei în catehizare și în discuții spirituale despre Cuvântul lui Dumnezeu. Alternativ, ei trebuie să se dedice în mod individual lecturii, meditației și rugăciunii de taină, astfel ca ei să confirme și să crească în comuniunea lor cu Dumnezeu, astfel ca beneficiul pe care l-au căpătat din slujirea în biserică să fie îndrăgit și încurajat, și ca ei să fie și mai mult întăriți spre viața veșnică.

IX. Oricine se poate ruga trebuie să se folosească de acest dar de la Dumnezeu; iar cei care sunt neexperimentați și slabi pot să înceapă cu rugăciuni pe care să le învețe; dar trebuie să facă asta doar cât să nu devină leneși în a stârni în ei înșiși (conform cu nevoile lor zilnice) duhul rugăciunii, care este dat tuturor copiilor lui Dumnezeu în diferite măsuri; astfel, ei trebuie să fie mai fervenți și mai des să apeleze la rugăciunea personală către Dumnezeu, cu scopul de a-și obișnui inimile să conceapă și limba lor să exprime dorințele potrivite înaintea lui Dumnezeu pentru familiile lor. Între timp, pentru o mai mare încurajare a lor, ei trebuie să mediteze și să se folosească de următoarele sfaturi cu privire la rugăciune.

- Ei trebuie să mărturisească față de Dumnezeu cât de nevrednici sunt să vină în prezența Lui și cât de nepotriviti sunt ei să laude măreția Lui; de aceea, ei trebuie să ceară cu sârguință de la Dumnezeu duhul rugăciunii.
- Ei trebuie să își mărturisească păcatele lor și păcatele familiei, acuzându-se, judecându-se și condamnându-se pe ei înșiși pentru ele, până când își vor aduce sufletele la o anume măsură de adevărată umilință.
- Ei trebuie să își verse sufletele înaintea lui Dumnezeu, în Numele lui Hristos, prin Duhul Sfânt, spre iertarea păcatelor lor să ceară har pentru a se pocăi, pentru a crede și pentru a trăi cu cumpătate, neprihănire și evlavie, și ca

să slujească pe Dumnezeu cu bucurie și încântare, umblând înaintea Lui.

- Ei trebuie să aducă mulțumiri lui Dumnezeu pentru multele Lui îndurări față de poporul Lui, și față de ei, și în special pentru dragostea Lui în Hristos și pentru lumina Evangheliei.
- Ei trebuie să se roage pentru orice fel de beneficii concrete – fie spirituale, fie temporare – de care au nevoie în acea vreme (fie că este dimineața sau seara), cu privire la sănătate sau boală, prosperitate sau sărăcie.
- Ei trebuie să se roage pentru biserica lui Hristos în general, pentru toate bisericile reformate și în particular pentru biserica lor, ca și pentru toți cei ce suferă pentru Numele lui Hristos. Să se roage de asemenea pentru toți cei care ne sunt superiori, pentru majestatea sa regele, pentru regină și pentru copiii lor; pentru conducători, slujitori și pentru întreaga biserică din care sunt membri, ca și pentru vecinii lor care sunt absenți din cauza unor motive întemeiate, ca și pentru cei care sunt în casă.
- Rugăciunea se poate încheia cu exprimarea unei dorințe aprinse ca Dumnezeu să fie glorificat în venirea împărăției Fiului Său și în împlinirea voii Sale, asigurându-se că ei înșiși sunt primiți înaintea Lui și că ceea ce au cerut conform voii Sale se va împlini.

X. Acestea trebuie să fie practicate cu toată sinceritatea, fără întârziere, lăsând total deoparte orice preocupare pentru lucrurile lumești și trecând peste obstacolele de acest fel, în ciuda batjocurii venite din partea ateilor și a oamenilor păgâni, cu respect față de îndurările cele mari ale lui Dumnezeu date acestei țări și cu luare aminte la muștrările severe cu care El ne-a disciplinat în ultima vreme.

Și pentru aceasta, persoanele care au abilitatea, și toți prezbitarii bisericii, nu doar că trebuie să se angajeze pe ei înșiși și familiile lor să aibă zel în aceasta, dar să și vegheze cu eficiență ca în toate celelalte familii, unde ei au autoritatea și însărcinarea, aceste îndatoriri să fie împlinite cu conștiințiozitate.

XI. În afara îndatoririlor obișnuite în familie menționate mai sus, există îndatoririle extraordinare ale smereniei și mulțumirii care trebuie îndeplinite cu grijă în familii cu ocazii deosebite, fie în adunare, fie individual, când Domnul ne cheamă la acestea.

XII. Întrucât Cuvântul lui Dumnezeu ne cheamă să ne îndemnăm unii pe alții la dragoste și la fapte bune, astfel, în toate timpurile, dar mai ales în aceste vremuri, când păgânismul abundă și batjocoritorii, după ce umblă după poftele lor, consideră că este ciudat ca alții să nu alerge împreună cu ei la același potop de desfrâu, toți membrii acestei biserici trebuie

să se îndemne unii pe alții la îndatoririle zidirii reciproce prin învățătură, povățuire și mustrare. Membrii trebuie să se îndemne unii pe alții să demonstreze harul lui Dumnezeu depărtându-se de nelegiuire și de poftele lumești și să trăiască evlavios, în cumpătare și neprihănire în această lume. Ei trebuie să mângâie pe cei mai slabi de inimă și să se roage unii cu alții și unii pentru alții. Aceste îndatoriri trebuie să fie îndeplinite în situații oferite prin providența divină, precum în situații când trec prin vreun necaz, au de dus vreo cruce sau sunt în mari dificultăți, ori atunci când se solicită mângâiere din partea lor. Ei ar trebui să împlinească aceste îndatoriri și când vreunul care a greșit trebuie mustrat prin certare în privat, și, dacă nu se corectează, când unul sau doi se unesc în această mustrare, conform cu regula dată de Hristos, astfel ca prin mărturia a doi sau trei martori, cuvântul de mustrare să fie întărit.

XIII. Deoarece nu tuturor le este dat să spună un cuvânt potrivit unei conștiințe îngrijorate sau împovărate, este normal în astfel de situație ca o persoană care nu găsește alinare după folosirea tuturor acestor mijloace obișnuite, atât în viața sa privată cât și alături de alții, să ceară sfatul pastorului sau a unui creștin mai experimentat. Dacă persoana care este măcinată în conștiință este de o astfel de condiție sau sex încât se impune discreție și modestie, ori teama de a provoca certuri

impune prezența alături de el și de pastor a unui prieten evlavios, serios și de încredere, este necesar ca unui astfel de prieten să i se permită să participe.

XIV. Atunci când oamenii din diferite familii se adună împreună prin providență divină cu ocazia unor călătorii care țin de vocațiile lor particulare sau cu orice alte ocazii necesare, întrucât dorința lor este să aibă pe Domnul ca Dumnezeu al lor oriunde merg, ei trebuie să umble cu Dumnezeu și să nu neglijeze îndatoririle rugăciunii și mulțumirii, dar să ia aminte că acestea trebuie conduse de oricine vor considera cu toții că este mai potrivit. De asemenea, ei trebuie să aibă grijă ca nici o vorbire nepotrivită să nu ia naștere între ei, ci să folosească numai cuvinte spre zidire, ca să fie o mărturie a harului față de cei care îi aud vorbind.

Scopul și obiectivul tuturor acestor recomandări este, pe de-o parte, ca puterea și practica evlaviei printre toți slujitorii și membrii bisericii acestei biserici, în locuri diferite și după chemări diferite, să fie îndrăgite și să crească, și ca toată lipsa de evlavie și batjocura la adresa practicilor religioase să înceteze, și, pe de altă parte ca, în numele practicilor religioase, să nu fie permise întâlniri sau activități care să dea naștere la erezii, scandaluri, dezbinări, nesupunere, sau indiferență față de slujitorii și închinarea în biserici, sau la neglijarea îndatoririlor

și chemărilor individuale, sau orice alte rele care sunt lucrările firii, nu ale Duhului, și care sunt contrare adevărului și păcii.

ANEXA 2.

JOHN PATON LA PLECAREA DIN CASA PĂRINTEASCĂ

În cazul în care încă mai puneți la îndoială impactul închinării în familie, și pentru a încuraja pe tații care sunt implicați în a conduce închinarea în familie, vreau să vă împărtășesc povestea lui John Paton de la momentul când el a plecat din casa părintească. El avea să plece de acasă pentru a merge la școală, de unde avea să devină misionar către triburile de canibali. Paton scria:

Bunul meu tată a mers alături de mine primele 6 mile din drumul meu. Sfaturile lui, lacrimile și conversația cerească de pe parcursul acelei călătorii împreună sunt proaspete în inima mea de parcă ar fi avut loc ieri; și chiar acum curg pe obrajii mei lacrimi tot așa ca și atunci, și ca oricând memoria mă duce înapoi la acea scenă. Cât a durat aproape ultima jumătate de milă, am mers împreună într-o tăcere

aproape neîntreruptă – tatăl meu, după cum avea adesea obiceiul, își ținea pălăria în mână.... Buzele lui se mișcau continuu în rugăciuni în tăcere pentru mine; și lacrimile lui curgeau repede când ochii noștri se întâlneau în priviri pe care toate cuvintele din lume sunt sărace să le exprime! Ne-am oprit apoi la punctul care era hotărât pentru despărțire; mi-a strâns mâna cu fermitate în tăcere timp de un minut, apoi mi-a spus cu solemnitate și afecțiune: „Dumnezeu să te binecuvânteze, fiule! Dumnezeul tatălui tău să te facă să prosperi și să te ferească de orice rău!”

Incapabil să spună mai mult, buzele lui au continuat să se miște în rugăciune în tăcere; ne-am îmbrățișat în lacrimi și ne-am despărțit. Am mers cât de repede am putut; apoi, când eram aproape să iau o curbă pe drum, de unde el m-ar fi pierdut din vedere, am privit înapoi și l-am văzut stând în același loc unde ne despărțisem, stând acolo cu capul descoperit și privind-mă. Fluturând pălăria mea în semn de adio, într-o clipă am trecut de acea curbă. Dar inima îmi era așa de emoționată și îndurerată ca să merg mai departe, așa că m-am aruncat pe o margine a drumului și am plâns pentru o vreme. Apoi, ridicându-mă cu grijă, am urcat digul acela să văd dacă el era încă acolo unde îl lăsasem; și chiar în acel moment l-am văzut urcând pe același dig și uitându-se după mine! Nu m-a văzut și,

după ce s-a uitat îndelung în direcția mea pentru o vreme, s-a coborât, și-a întors fața către casă și a început să meargă într-acolo – cu capul încă descoperit și, sunt sigur, cu inima încă înălțând rugăciuni pentru mine. Am stat acolo privind printre lacrimile care îmi tulburau vederea, până când forma trupului lui s-a pierdut din vederea mea; și apoi, grăbindu-mă pe calea mea, mi-am jurat adânc și de mai multe ori ca, prin ajutorul lui Dumnezeu, să trăiesc și să mă port astfel ca niciodată să nu întristez sau să dezonorez un astfel de tată și mamă precum cei pe care El mi i-a dat. Imaginea tatălui meu de la despărțirea noastră – sfaturile lui, rugăciunile lui și lacrimile lui – drumul, digul acela, urcușul lui pe dig și apoi mersul lui înapoi acasă cu capul descoperit – au redevenit vii în mintea mea adesea, adesea, mereu în viață, și același lucru se petrece acum, când scriu aceste rânduri, fiind ca și cum s-ar fi petrecut abia acum o oră. În anii tinereții mele în special, atunci când eram expus la multe ispite, această scenă a despărțirii a fost ca o pavăză împrejurul meu, ca aceea a unui înger păzitor. Nu este vreun fariseism, ci o adâncă mulțumire, ceea ce mă determină să mărturisesc aici că amintirea acelei scene nu doar că m-a ajutat, prin harul lui Dumnezeu, să mă păstrez curat de păcate mari, dar m-a și încurajat în

*toate studiile mele, să nu îi înșel așteptările, și în toate îndatoririle mele creștine, ca să îi urmez cu credincioșie exemplul său strălucit*³⁵.

Care a fost motivația care l-a condus pe John Paton să își iubească tatăl și credința atât de mult? Paton răspunde:

*Nu cred că pot explica vreodată cât de mult m-au influențat în acea vreme rugăciunile tatălui meu, și nici nu cred că cineva străin de noi ar putea înțelege. Atunci când stăteam pe genunchii lui și cu toții îngenuncheam în jurul lui la închinarea în familie, el își vărsa sufletul cu lacrimi cerând convertirea lumii necredincioase, cerând ca aceasta să slujească lui Isus, și când se ruga pentru orice nevoie personală și a familiei, noi toți ne simțeam ca și cum am fi în prezența Mântuitorului cel viu, și am învățat cum să Îl cunoaștem pe El ca Prietenul nostru divin. Când ne ridicam de pe genunchi, obișnuiam să privesc la lumina de pe fața tatălui meu și îmi doream să fiu ca el în duh – sperând ca, drept răspuns la rugăciunile lui, să fiu privilegiat și pregătit să duc binecuvântata Evanghelie la măcar o parte din lumea necredincioasă*³⁶.

³⁵ John G. Paton: *Missionary to the New Hebrides*, (Edinburgh: The Banner of Truth Trust, 1965), p.25-26.

³⁶ Ibid, p.21.

Cu un astfel de tată, sunteți surprinși că John Paton a mers cu Evanghelia la triburile de canibal? Soția și copiii lui aveau să moară pe câmpul de misiune, unde i-a îngropat în nisip și a dormit pe mormintele lor pentru a le proteja trupurile de canibali. O, cât de mare este puterea închinării în familia temătoare de Dumnezeu!

* * *

În această carte din seria „Ghidurile Familiei”, Joel R. Beeke ne prezintă o pledoarie din inimă în favoarea reînnoirii închinării familiei în casele creștine. Familia este modelată după însăși ființa lui Dumnezeu, care a așezat astfel un fundament divin pentru închinarea în familie încă de la creație. Aceasta nu este o simplă sugestie idealistă pentru familia evlavioasă, ci în Scriptură ea este prezentată ca pe o îndatorire serioasă. Cu o grijă pastorală deosebită, autorul oferă idei valoroase cu privire la practicarea închinării în familie, răspunde obiectivelor des întâlnite la adresa ei, și motivează pe cititor să împlinească această slujire cu toată credincioșia.

„Recomand cu tărie citirea acestei cărți, în special părinților cărora aici li se oferă o analiză călduroasă și convingătoare în ce privește valoarea închinării în familie pentru copiii lor și, fără îndoială, pentru întreaga familie”. - PASTOR MAURIE ROBERTS

JOEL R. BEEKE este pastor la Heritage Netherlands Reformed Congregation în Grand Rapids, Michigan, Președinte și Profesor de Teologie Sistematică și Homiletică la Puritan Reformed Theological Seminary, precum și un autor prolific.